

DIS Syd önskar God Jul & Gott Nytt År

DISkutabelt

medlemsblad för Föreningen för
Datorhjälp i släktforskningen, region
syd. DIS Syd.

Utgivningsbevis 21725

Upplaga

2 600 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare

Viveca Kristiansen

Redaktör

Mats J Larsson, mats@dis-syd.se

Tryck

Mixi Print AB, Olofström

DIS Syd

Porfyrvägen 20, 22478 Lund

Org.nr 846005-7527

Facebook: www.facebook.com/ForeningenDISSyd/

Hemsida: www.dis-syd.se

E-post info@dis-syd.se

Årsavgift

Helbetalande 70 kr

Familjemedlemskap 35 kr

Medlemsskap i DIS centralt fordras.

Helbetalande 190 kr

Familjemedlemskap 95 kr

Adressändring

Anmäls alltid av medlemmar via:

<http://www.dis.se/sjalvservice> - medlemmar.

Annonsspriser

Helsida 2 000 kr

Halvsida 1 000 kr

Kvartsida 800 kr

Åttondelsida 400 kr

Innehåll i Diskutabelt

- 3 Ordförandens spalt, nästa nummer och bilder i detta
- 4 Redaktörens spalt
- 5 Dags för Disgen 2023 av Torgny Larsson
- 6 Windows 11 erfarenheter av Torgny Larsson
- 7 Grafisk antavla med foton av Lena Ringbrant Eklund
- 8 DIS Syds höstmöte, Referat av Tom Glans föredrag
- 9 Medborgarhuset i Eslöv av Mats J Larsson, Distansutbildning i Disgen, DISkutabelt som Pdf
- 10 Backafloden 1872 av Viveca Kristiansen
- 12 Skånska rekognoseringskartan 1812-1820 av Torgny Larsson,
- 13 Julhälsning
- 14 Hittebarnet på Drottningholm referat av Mats J Larsson
- 15 Skånes Släktforskarförbunds månadsföredrag våren 2023, Redaktör för DISkutabelt sökes, Upptäck Disbyt
- 16 Saxade tips och notiser
- 18 DIS Syds program våren 2023
- 19 Programmet fortsätter, annons Halland släktforskarförening
- 20 DIS Syds styrelse, faddrar och övriga funktionärer

Välkommen till DIS Syd

Vi gör din släktforskning enklare

Vi erbjuder våra medlemmar i
Skåne, Blekinge och södra Halland:

- Hjälp och stöd med att använda datorn i släktforskning från vår supportorganisation (faddrar)
- Kurser, träffar och workshops i Disgen, Disbyt, Dispos och Kartor på flera orter i DIS Syd och digitalt
- Intressanta föredrag och trevliga släktforskarkontakter
- DIS-kutabelt är föreningens medlemsblad som innehåller erfarenheter, tips och föreningsnytt och kommer ut fyra gånger om året
- DIS Syd skickar regelbundet ett nyhetsbrev om aktuella frågor, kommande träffar och utbildningar.

När du blivit medlem i föreningen DIS så bjuds du på första årets medlemskap i DIS Syd. Vi hoppas att du ska fortsätta vara medlem hos oss.

Allt detta får du som medlem i vår förening. Det kostar 70 kr per år, 35 kr för familjemedlemmar och förutsätter att du även är medlem i riksföreningen DIS.

Hej mitt vinterland, nu är jag här...

När jag skriver dessa rader har precis den metrologiska sommaren övergått till höst. Men i helgen blev stora delar av vårt Skåneland till ett vinterlandskap med ett par decimeter snö. Där jag bor på sydkusten, mitt emellan Ystad och Trelleborg, har det dock endast kommit en centimeter av den vita nederbörden. Det är jag tacksam för, då vinterdäcken inte är påsatta ännu. Vi får väl se om det blir någon ytterligare vinter i år, förra året övergick hösten ju direkt till vår.

Vi är dock inte alltid förskonade från snöoväder här längs kusten. I november 2005 flyttade vi tillbaka till Skåne efter ett decennium i Stockholm. Väl hitkomna trodde vi att nu slipper vi snöskottningen. Men det dröjde endast två veckor innan snön vräkte ner och vi blev insnöade. Det var kaos under ett par dagar, snöröjarna arbetade dygnet runt för att försöka håll vägarna öppna och bandvagnar och jeepar kallades in för att bistå hemtjänst och andra servicefunktioner. Samma svåra väderläge har sedan visat sig vart tredje eller fjärde år. Men när allt kommer omkring föredrar jag ändå den skånska vintern, intensiv men kort.

I oktober genomförde vi i DIS Syd vårt sedvanliga höstmöte. I år höll vi till i det eleganta Medbor-

garhuset i Eslöv. Mötet blev både välbesökt och uppskattat. Temat för föreläsningarna var DNA och de innehöll både personliga upplevelser om vad ett oväntat testresultat kan innebära och hur man går till väga för att lösa sina släktgator.

Vi sänder ett stort tack till besökare, de båda föredragshållarna, Medborgarhusets restaurang samt Eslöv-Höör Släkt- och folklivsforskare som vi samarbetade med om arrangemanget. Referat från höstmötet hittar du längre fram i tidningen.

Vårens aktiviteter finner ni på sid. 18-19. Där finns förhoppningsvis något ämne som upplevs intressant, antingen ni vill närvara på en digital eller fysisk träff. En av de största begivenheterna till våren är den nya versionen av Disgen - Disgen 2023. Några av nyheterna och förbättringarna som versionen innehåller kan du läsa om i Torgny Larssons artikel på sidan 5. Passa på och besök någon av våra träffar där vi presenterar Disgen 2023.

Årsmöte 2023

Reservera söndagen den 26 mars i din kalender, då genomförs DIS Syds årsmöte. Det kommer bli ett fysiskt möte någonstans i vårt område. Vi återkommer med vilken ort och vilka föreläsarna det blir efter nyår.

Redaktör sökes!

Vår eminente medlem och styrelseledamot Mats J Larsson slutar efter drygt sexton år som redaktör för vår medlemstidning **DISkutabelt**. Jag hoppas det finns någon bland er medlemmar som är intresserad eller om som känner någon som är road av släktforskning och tycker det är kul att skriva. Vi har bildat en redaktionsgrupp, du blir inte ensam om att sammanställa tidningen. Har du ett tips på lämplig person kontakta genast undertecknad, se efterlysningen på sidan 15.

Med önskan om en riktig God Jul och ett Gott Nytt År

Viveca Kristiansen

Ordförande

Bidrag till DISkutabelt

Vill du dela med dig av dina erfarenheter av släktforskning med eller utan dator? Har du synpunkter på vår tidning eller vår förening. Vi tar gärna mot ditt bidrag i **DISkutabelt**. Kontakta i så fall vår redaktör Mats J Larsson på 070-372 75 01 eller mats@dis-syd.se. Manusstopp för första numret 2023 är den 20 februari.

Material kan skickas till redaktören. Författare får granska sin artikel före tryckning. Citat ur **DISkutabelt** får göras om källan anges. För återgivning av signerade artiklar samt illustrationer krävs tillstånd av författaren, illustratören eller fotografen.

Fotot av julgranarna på framsidan har tagits av Bo Lundgren. Viveca Kristiansen har bidragit med illustrationen ovan och till sin artikel om Backafloden. Marianne Larsson har plåtat redaktionstomten och julkortet på sidan 13. Torgny Larsson och Lena Ringbrant Ekelund har bidragit med illustrationerna till sina artiklar. Bilderna i artikeln om Medborgarhuset i Eslöv är från Eslövs kommuns hemsida. Bilderna i artikeln om Hittebarnet på Drottningholm har hämtats från Internet.

Redaktörens spalt

I dagarna har det gått ett år sedan jag och min hustru lämnade Kristianstad för att bosätta oss i Malmö. Tiden går – ett år går fort!

Vi har acklimatiserat oss väl i den stora staden och bor bra i en lägenhet vid Fridhemstorget. Vi har nära till affärer av alla slag; kaféer, kvarterskrog, apotek, blomsteraffär, bokhandel, frisör och postkontor finns runt hörnet. Vill vi åka in till sta'n eller till Limhamn är det bara en handfull hållplatser med bussen. Den går ofta och som pensionär reser man gratis, men med vissa tidsbegränsningar.

På tal om begränsningar så kan jag förtälja att innertrappan i vårt hus inte längre är något problem. Sedan några veckor går jag med stöd-käpp och klarar vilka trappor som helst t.ex. i Eslövs Medborgarhus, där årets höstmöte gick av stapeln. Som social träning reste jag tåg till Eslöv. Rulltrappor har jag inte provat att gå i, men det finns hissar mellan de olika planen på de järnvägsstationer som jag frekventerat. Går alldeles utmärkt, men man måste förstås ha goda tidsmarginaler för byten.

Min gåsträning sedan september har gått bra, kanske bättre än väntat. Veckorna med gåbocken och rull-latorn är över. Nu är käppen mitt stöd. Jag har installerat en app i mobilen som håller reda på steg och sträckor jag går. Det är min träning för att stärka vänsterbenet, i synnerhet knät.

Alla hjälpmedel, inklusive larmet, som kommunen tillhandahållit har lämnats tillbaka och jag anses för frisk för hemsjukvård, eftersom jag kan promenera till vårdcentralen. Jag har fått suverän hjälp av både kommunen och hemsjukvården och det är jag mycket tacksam för!

Min cancer på skallen har inte spridit sig. Jag har varit i Lund med tåg och spårvagn och blivit försäkrad om det. Nu återstår en förebyggande behandling om några dagar för att cancern inte ska återkomma i ansiktet. Nog om hälsan!

Jag har inte kunnat ta mig till Lund under hösten för repetitioner med Lunds allmänna manskör. Jag hoppas att kunna vara med på avslutningen samt en konsert i december och därefter med full fart nästa år. Däremot har jag sedan en dryg månad kunnat delta i Allemanskörens repetitioner tillsammans med hus-trun i S:t Andreaskyrkan. Men det är betydligt enklare. Som körledaren sa när Marianne och jag började i kören i våras; *Ni har ju krypavstånd!*

På släktforskarfronten har det varit nästan stiltje under hösten. Min kurs *Mats frågelåda* på senioruniversitetet i Kristianstad blev förstås inställd, men jag planerar för en ny kurs våren 2023. Två fysiska träffar har jag deltagit i, vårt höstmöte i Eslöv och som släktforskarjour på Stadsarkivet i Malmö under Arkivens dag. Jag räknar med att kunna fungera i Malmö släktforskarförenings släktforskarjour 2023 åtminstone en eftermiddag varannan vecka. I måndags skulle jag deltagit i en aktivitet som anordnades av Lomma-Burlövs släktforskarare i Lomma. Tyvärr blev den inställd p.g.a. (o)vädret.

Idag fick jag med e-post en inbjudan från föreningen DIS att installera Disgen 2023. Ett erbjudande från DIS för att dess funktionärer ska få en möjlighet att se och lära sig den nya Disgenversionen. Nu vet jag vad jag kommer att ägna mig åt i december. Ni som medlemmar kommer att kunna köpa Disgen 2023 i januari nästa år. Ni kan läsa om vad den nya versionen innehåller i Torgny Larssons artikel på nästa sida.

Som ni redan vet så tänker jag att lämna posten som redaktör för vår tidning. Jag har varit ansvarig för **DISkutabelt** sedan nummer 3-2006, vilket blir 16 och ½ år. Jag har gett ut 66 nummer av tidningen och skrivit otaliga redaktörsspalter, artiklar och notiser. Det har blivit över 1 000 sidor genom åren. Jag kommer dock att fortsätta med vår kära hobby, släktforskning, och jag

lovat att fortsätta att skriva och publicera mig i någon form.

Hur har det gångna året varit i världen? Inte så positivt! Det mest negativa har varit Rysslands orättfärdiga anfallskrig mot Ukraina. Det olycksaliga kriget pågår ju ännu. Och nu är det fotbollsVM för herrar i ett land som inte respekterar mänskliga rättigheter. Det känns nästan omoraliskt att se matcherna!

Jag och några gamla studentkamrater brukar träffas fyra gånger om året. Vi kunde inte genomföra vår gemensamma resa i augusti för att besöka en av grabbarna som bor i Småland. Nu tänker vi ta igen detta och träffas i november på Grand hotel i Lund för årsmöte. Det ska bli extra roligt eftersom vi inte setts sedan i juni.

Vintern kom till Skåne igår. Nu stundar snart december med advent, Lucia och julförberedelser. Jag och min Marianne kommer att fira julen i vår lägenhet med ljus, glögg, julmat och kanske gran. Det är en alltför lång resa för oss att besöka barn och barnbarn över jul.

Inför helgerna ska man höra av sig till släkt, vänner och gamla kollegor och önska dem God Jul och Gott Nytt År. Det tänker jag göra! Min kära lillasyster Karin kommer jag särskilt att sakna denna jul. Hon lämnade jordelivet i oktober.

Jag önskar som vanligt läsarna nöjsam läsning och en fröjdefull jul.

Mats J Larsson

Dags för Disgen 2023

Med Disgen 2023 fortsätter DIS moderniseringen av programmet. Disgen 2023 installeras från DIS hemsida och ersätter den tidigare version du använder idag. Det är en betalversion, och har en egen licensnyckel. Du kan prova programmet gratis i 30 dagar, men därefter måste du köpa en licens för just denna version. Om du uppgraderar från Disgen 8 så finns en konverteringsrutin inbyggd.

Nyheter

- Byrålådan, en ny funktion för att hålla ordning på de filer (bilder, mediafiler och annat) som du använder i notiser, arbetsmaterial eller i ortsträdet.
- Släktskapsträd, som gör det möjligt att se alla olika vägar som två personer är släkt. Detta kan även skrivas ut i PDF-format (se nästa sida).
- N-männingslista skapar en lista över t.ex. 3- eller 4-männingar till en viss person.
- Flaggrupper, som gör det möjligt att ha upp till 4 olika uppsättningar av flaggor som visas i Familjeöversikten.
- En ny automatik att lägga in källreferenser i Källträdet, utifrån ArkivDigitals eller Riksarkivets källhänvisningar.

- I fönstret *Redigera orter* kan du se vilka personer som är knutna till en viss ort.
- Grafisk släkttavla i timglas-format, i PDF-format (se nedan).

Förbättringar

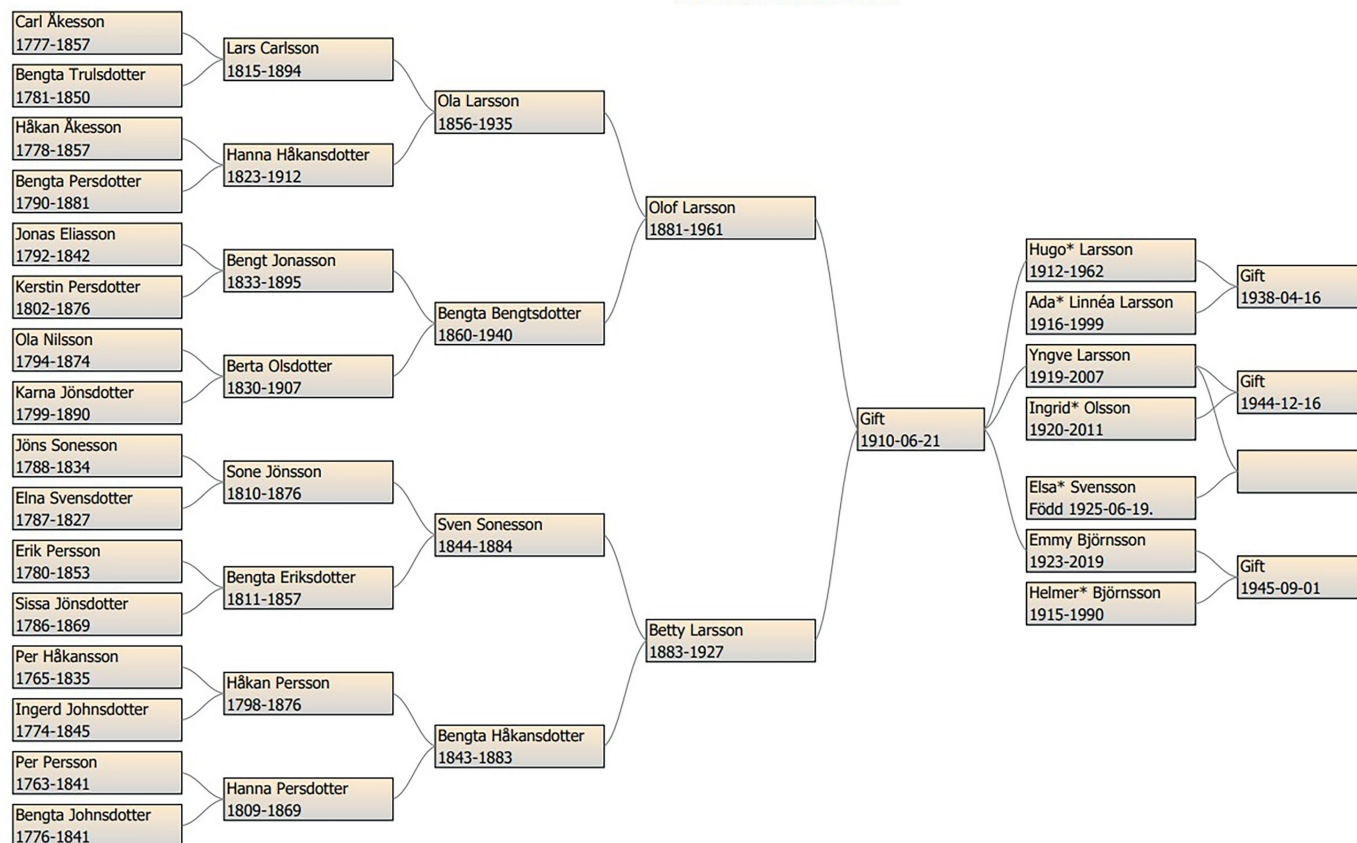
- Fönstret *Redigera orter* har omarbetats så att du ser all information om orten i fönstret, utan att behöva bläddra i flikar.
- Du kan spara egna layouter för Personöversikten.
- Släktöversikten kan nu skrivas ut i PDF-format.
- Fönstren Kalender respektive Att-göra-listan är nu fria fönster, som kan vara öppna medan du jobbar med annat i Disgen.

Torgny Larsson

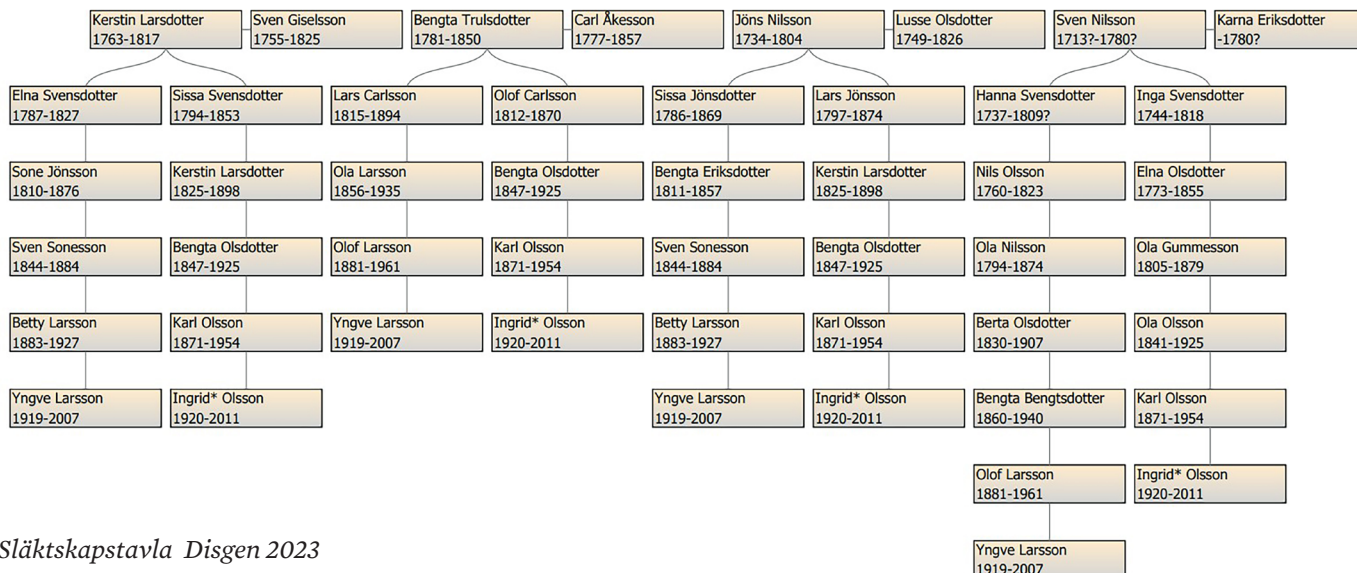
Disgen-fadder

När detta nummer av DISkutabelt når läsarna kommer det att vara möjligt att prova Disgen 2023.

Olof Larsson 1881-1961

Grafisk släktöversikt Disgen 2023

Windows 11 – erfarenheter

Den 5 oktober 2021 släppte Microsoft Windows 11. Sedan dess har det kommit ett antal uppdateringar och den 20 september 2022 släpptes en stor uppdatering, Windows 11 22H2, som är den aktuella idag.

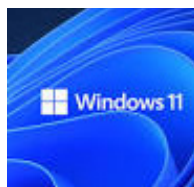
Windows 11 har, för att öka säkerhet och prestanda, speciella krav på hårdvaran, och din dator kan vara *Windows11-kompatibel* eller inte.

Som tekniskt intresserad ville jag prova Windows 11 tidigt. Jag hade då i november 2021 en bärbar dator köpt 2016, då med Windows 8, men uppgraderad till Windows 10. Vidare hade jag en mycket bra äldre Dell-dator, där jag körde Windows 7, utan problem. Microsofts testprogram visade dock att ingen av dem var Windows11-kompatibel.

Jag insåg då att det var kanske dags att byta ut min bärbara dator, som även börjat krångla lite, mot en ny bärbar med Windows 11. Det blev en ny i december 2021 och jag kasserade den gamla. Den levererades med Windows 10, men det ingick en uppgradering till Windows 11, som jag gjorde utan några problem. Det krävdes att jag hade ett Microsoft-konto, som är gratis, och det hade jag redan tidigare.

Mitt första intryck var att utseendet var nytt, men att de flesta funktioner fanns kvar, om dock ibland i ny utformning. Jag kunde installera Disgen 2021 och även alla andra program jag använt i Windows 10, även alla släktforskarförbundets CD/USB. Ett problem var att min fina HP svart/vita laserskrivare inte gick att ansluta, då det inte fanns någon ny drivrutin från HP. Vidare är Internet Explorer nu definitivt borttagen, vilket innebär att program eller funktioner som kräver Internet Explorer inte fungerar längre.

Hårddisken i min gamla Dell-dator kraschade för ett par månader sedan, så nu har jag Windows 11 i båda mina datorer, och jag upplever dem snabba och stabila.

Bedömning

Den allmänna bedömningen då efter lanseringen var att det inte var någon brådska att uppgradera till Windows 11. Det kändes mera bara som ett nytt gränssnitt för samma system, även om Microsoft lanserade en hel del nya fina funktioner.

Dessutom garanterade Microsoft support på Windows 10 till 14 oktober 2025, så man kunde gott vänta något år. Däremot upphör supporten för Windows 8.1 den 10 januari 2023, och supporten för Windows 7 upphörde redan 14 januari 2020, även om vissa uppdateringar fortfarande skickas ut.

I november 2022, drygt ett år efter släppet, använder av världens alla Windowsdatorer enbart 15,44 % Windows 11. Windows 10 är fortfarande störst med 71,29 % och Windows 7 har 9,61%. Motsvarande siffror för Sverige är 18,58 % Windows 11, 77,28 % Windows 10 och 2,4 % Windows 7 (Källa: Global Statcounter).

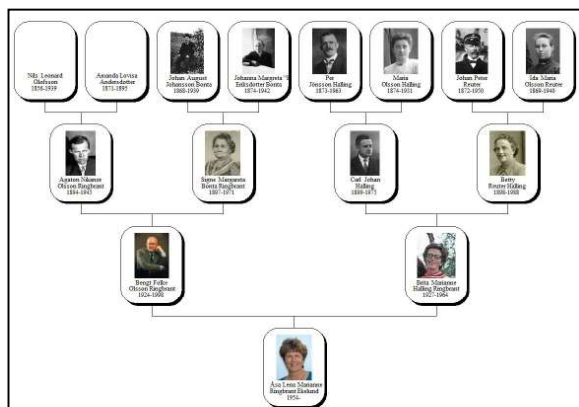
Vad är då nytt?

Windows 11 har ett nytt designspråk med mjukare och mera färggrant utseende, och gränssnittet är åter huvudsakligen gjort för mus och styrplatta. Start-menyn är flyttad till mitten av aktivitetsfältet och har ett nytt utseende, och det finns ett nytt sätt att fästa fönster på olika delar av skärmen.

Utforskaren har fått ikoner för de vanligaste funktionerna, och du kan ha flera flikar. Ett chatt-program Teams är inbyggt i systemet. Du kan koppla ihop din telefon och dator, så att du t.ex. kan ringa från datorn, och man skall kunna köra Android-appar direkt i datorn, även om jag inte provat det. En annan nyhet är Widgetar, med t.ex. nyheter, väder, sportresultat och aktiekurser.

Torgny Larsson

Skapa grafisk antavla med foton i Disgen

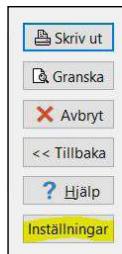
1. Jag bygger en antavla med 3 generationer (+ proband blir det 4 generationer) för utskrift i A4.

2. Välj Utskrift/Grafisk och välj STD Nerifrån och upp.

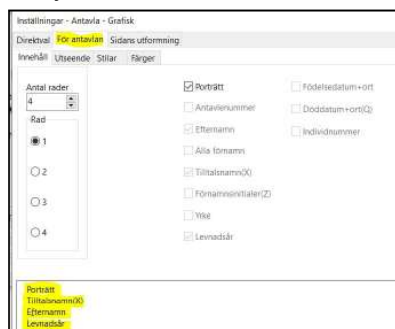

3. Klicka på Skrivarinställningar och välj liggande format.

4. Klicka på Inställningar (till höger).

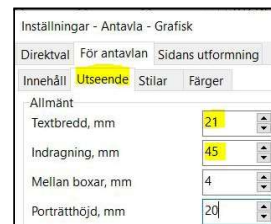
5. Välj fliken För antavlan.

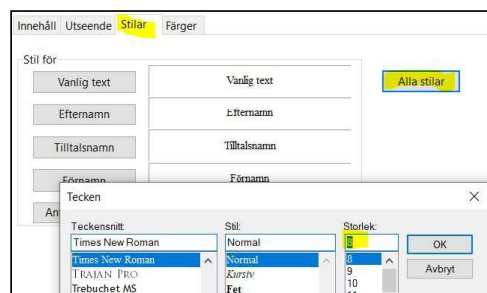
Ändra från 2 till 4 rader och välj förslagsvis:
Porträtt på rad 1,
Tilltalsnamn på rad 2,
Efternamn på rad 3 och
Levnadsår på rad 4

Klicka på fliken Utseende.

Ändra siffrorna för Textbredd till 21 och Indragning till 45.

Sista momentet är att klicka på fliken Stilar.

Välj Alla stilar. Ändra storleken till 8.

Granska innan du skriver ut sidan.

Om du är nöjd så spara mallen så kan du använda den flera gånger.

Utskrift av antavla i A3

Välj 4 generationer när du bygger din antavla.

Gör på samma vis som för antavla i A4 men ändra i skivarinställningen till A3.

Gör följande inställningar: Textbredd minskas till 17 och Indragningen ökas till 54.

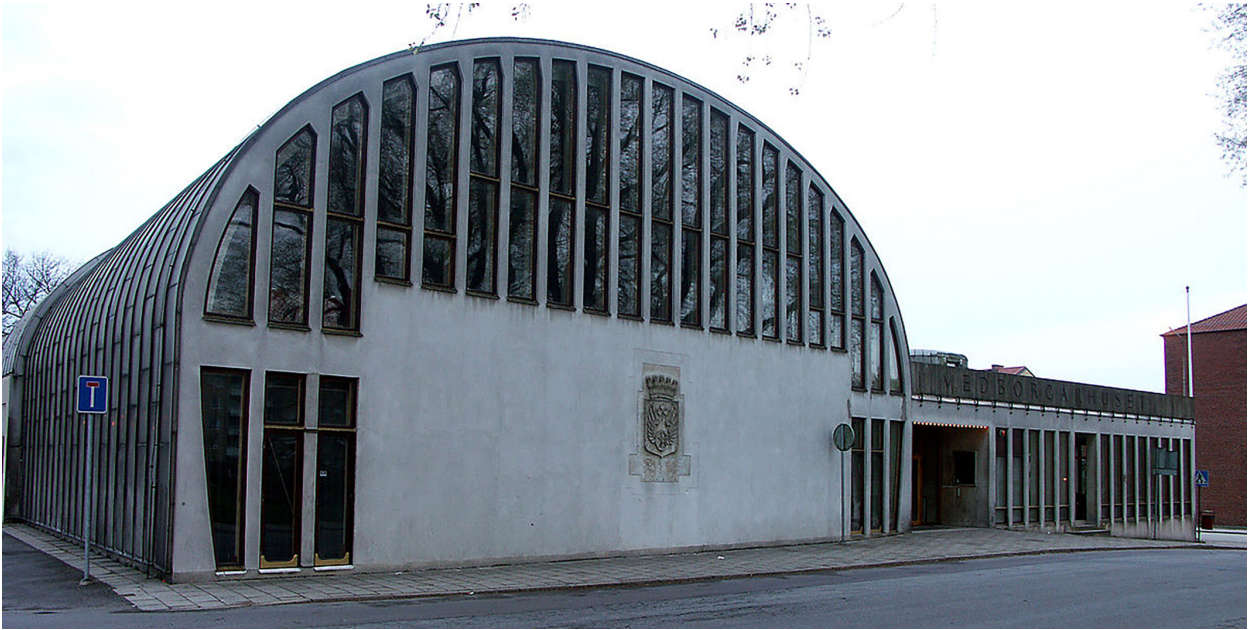
Textstorleken måste minskas till 6 för att det ska få plats.
(Markera siffran och skriv en sexa).
Granska innan du skriver ut sidan.

Lena RE

Lena Ringbrant Ekelund

Kart- och Disgenfadder

Höstmötet 2023

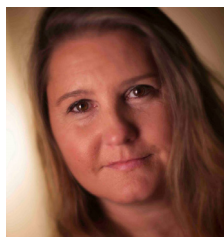

Årets höstmöte ägde rum i Eslöv lördagen den 29 oktober, en vacker sensommar dag. DIS Syd arrangerade mötet tillsammans med Eslöv-Höör Släkt- och folklivsforskare. Rekordmånga, 85 personer, medlemmar i någon eller båda föreningarna, hade anmält sig till evenemanget, som ägde rum i Eslövs anrika Medborgarhus. Några anmälda hade fått förhinder, men 75 medlemmar hade bänkat sig i medborgarhusets sal B när DIS Syds ordförande Viveca Kristiansen hälsade alla välkomna till årets höstmöte.

Därpå hälsade Jennie Rahm, ordförande i Eslöv-Höör Släkt- och folklivsforskare, oss välkomna till Eslöv och Medborgarhuset som i år firar 65 årsjubileum. Denna fantastiska byggnad invigdes alltså 1957 (mera om medborgarhuset på nästa sida). Jennie presenterade sin förening och nämnde bl.a. att föreningen hade en ny broschyr som intresserade kunde hämta vid föreningens bord i foajén. I foajén fanns dessutom fadderbord för Disgen och Disbyt samt Skånes Släktforskarförbunds bokbord.

Vid höstmötet gavs två föredrag, båda på temat DNA-släktforskning. Tom Glans inledde sitt föredrag med titeln *Att få en annan far på äldre dagar* (refereras). Därefter serverades kaffe med utsökta smörgåsar, kakor och kaffe i den nedre foajén. Under kafferasten fanns det gott om tid att besöka de olika borden i den övre foajén och få hjälp av experterna med olika släktforskningsproblem.

Sedan följde Linda Kvist föredrag om att lösa släktgator med hjälp av DNA. Ordförande Viveca avslutade mötet med att tacka de medverkande och berättade om DIS Syds planer för nästa år. Planerna kan ni läsa mera om på sidorna 18 och 19 i tidningen.

Linda Kvist

Att få en annan far på äldre dar

Tom Glans inledde sitt föredrag med att berätta lite om sig själv. Han är Eslövsbo sedan 1973 men född och uppvuxen i Tyringe. I sitt yrkesliv har han sysslat med personalfrågor. Som pensionär började Tom att släktforska. Toms far Helle Glans var musiker och duktig fotbollsspelare och det hade alltid varit självklart för Tom att Helle Glans var hans biologiska far.

2018 gjorde Tom ett DNA-test som ändrade den bilden. Då hade Tom blivit kontaktad av en släkting, Jan, som ville att Tom skulle DNA-testa sig och det gjorde han. Resultatet av testet var att Jan eller Tom haft fel pappa hela sina liv. Tom insåg då att han inte var särskilt lik sin pappa Helle och att han måste ta reda på hur det låg till. Tom har fyra syskon och hans syster Tanja lät testa sig och det resulterade i att Tanja är Toms halvsyster - inte hans syster! Jan är släkt med Tanja och Helle är inte Toms biologiska pappa!

I sin dagbok hade Tom skrivit den 14 augusti 2018; *Har Helle vetat vem som var min biologiska far*. Den överskuggande frågan för Tom var; *Vem är min far?* Tom ägnade sig åt traditionell släktforskning för att försöka lösa gåtan. Han finner att det dyker upp ett namn, Alvar Persson, på flera ställen i forskningen. Denne mörkhåriga Alvar, en duktig gymnast, hade haft en romans med Toms mor under början av 1940-talet. Alvar hade TBC och var inlagd på sanatorium i Sävsjö 1943. Tom har hittat brevväxling från den tiden mellan sin mor och denne Alvar Persson.

Tog romansen verkligen slut 1943? Tom är född 1947. Eftersom Alvar Persson var död i TBC sedan länge sökte Tom efter ledtrådar i hans bouppteckning. I den uppgavs att Alvar var far till två barn. Fanns den någon möjlighet att få DNA-testa något av barnen? Inte lätt att närma sig dem i denna fråga. Slutligen tog Tom mod till sig och skrev till Alvars son Johnny.

Johnny var positiv till att testa sig och på så sätt hjälpa till med att lösa gåtan. Detta test visade att Alvar Persson var Toms biologiske far och att Tom och Johnny var halvbröder och att Tom dessutom hade en halvsyster, Helen!

Tom fick i Johnny en verkligt god vän och en stor släkt på köpet, 50 kusiner. Tom och Johnny har haft regelbundna kontakter sedan deras halvbroderskap uppdagades. 2019 anordnade de en mycket trevlig släkträff i Tyringe. Tom har inte träffat sin halvsyster Helen ännu.

Så slutade Tom sin mycket gripande berättelse om hur det kan vara att få en far på äldre dar. Jag fastnade för de moraliska dilemman som han ställdes inför i sitt arbete i att få reda på vem som var hans verkliga far. Samma dilemma beskrevs i det första avsnittet Genjägarna i SVT1.

Medborgarhuset i Eslöv

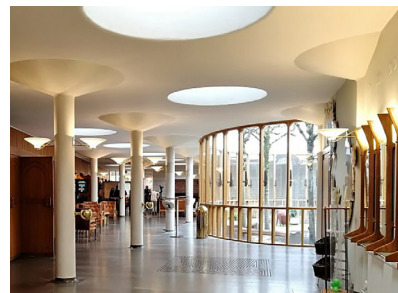
I efterkrigstidens modernistiska arkitektur intar Eslövs Medborgarhus en särställning. Så inleds broschyren

Välkommen till Eslövs Medborgarhus! I den har jag hämtat uppgifterna för dessa rader.

Anläggningen uppfördes 1955-57 efter ritningar som den 26-årige arkitekten Hans Asplund gjorde i New York 1947. I Medborgarhuset materialiserades 1950-talets tidsanda och estetiska vision och Sverige fick en doft av internationell design, av lyx och exklusivitet.

Medborgarhuset invigdes den 28 september 1957, hela nio år efter arkitekttävlingen. Byggnaden kostade då 3 miljoner kr och inredningen 350 000 kr. Det nya medborgarhuset älskades av Eslövsborna och kom att förvaltas med stor omsorg. Under tiden, under 1970 och 80-talet, började byggnadens material och tekniska lösningar kräva reparationer. Restaurang och kök byggdes om och Hans Asplund kompletterade byggnaden med hiss och wc för rullstolsburna. Med stöd av landsantikvarien genomfördes 2002-2003 en istandsättning av byggnaden med bl.a. omläggning av värme-, ventilations- och elanläggningarna.

Broschyren slutar med orden; *Som byggnadsminne tillhör Medborgarhuset vår mest exklusiva samling av byggnader till glädje för nuvarande och framtida medborgare i Eslöv, Sverige och världen.* Det är inte utan att man håller med. (Ovan ses entrén och trappan).

Mats J Larsson

Distansutbildning i Disgen 2021

För dig som inte kan komma till de olika träffar som DIS Syd arrangerar, erbjuder vi möjlighet till en lärarledd distansutbildning om grunderna i Disgen. Utbildningen är framtagen av DIS Filbyter. För medlemmar i DIS Syd kostar kurskompendiet 750 kr.

Är du intresserad? Kontakta då Anders Lindberg, anders.lindberg@dis-syd.se, 0708-39 79 08.

DISkutabelt som pdf ?

Om du önskar få alla nummer av **DISkutabelt** som pdf, erbjuder vi den möjligheten. Samtidigt som tidningen ges ut får du en e-post som innehåller pdf-filen. Det ger både en minskad belastning på miljön och en besparing.

Vill du ha tidningen som pdf? Skicka namn och medlemsnummer till Staffan Knös på staffan@dis-syd.se.

Tänk på att pdf-filen skickas till den e-postadress du har i DIS medlemsregister. Hur du ändrar uppgifter i medlemsregistret kan du se under Adressändring i redaktionsrutan på sidan 2.

Backafloden

Stormfloden som drabbade Skåne för 150 år sedan

Den 13 november 1872 inträffade en av vår tids värsta naturkatastrofer i Östersjöområdet. *Snö och hård storm under natten*. Så lyder den sakliga och kortfattade noteringen i den meteorologiska dagboken vid Ystad Fyrinrättning. Den som på onsdagskvällen med sirlig piktur skrev detta, jämte noteringar om väder och vattenstånd, var Oscar Enebuske, fyrmästare vid Ystad fyr.

Under hösten hade det blåst västliga vindar, och kraftiga nordvästliga vindar hade före den ödesdigra natten pressat in stora mängder vatten i Östersjön, genom Öresund och de danska bälten. Stormvindar hade tryckt vattnet mot Östersjöns östra kuster så att vattenståndet varit ovanligt lågt i väster, längs Danmarks, Tysklands och Skånes kuster. Redan den 11 november, två dagar före olycksnatten, slog vinden om till nordost så att vattnet pressades tillbaka till de västra delarna. I det här avseendet fungerar Östersjön som ett badkar i jätteformat med vatten som skvalpar från sida till sida. Ett lågtryck som ytterligare bidrog till vattenytans höjning etablerade sig samtidigt över norra Tyskland. Och så, den 13 november, slog vinden om till östlig, vilket ledde till att vattenytan höjdes ännu mer och stora vågor slog in mot Skånes ost och sydkust.

Under onsdagseftermiddagen uppstod vindstyrkor över 35 m/s från svenska sydkusten ner till Rügen-Travemünde, allt enligt senare rekonstruktioner. Nu trycktes vattnet plötsligt åt andra hållet, ner mot de trånga gatten mellan norra Tyskland, Sverige och Danmark, vilket ledde till det abnorma högvattnet.

På den tiden saknades meteorologiska prognoser och varningssystem, *Statens Meteorologiska Central-*

anstalt grundades först våren 1873. Vid klockan två på eftermiddagen i nordostlig vind på över 30 meter per sekund tog sig Oscar Enebuske till kajen invid Ystad fyr för att göra den dagliga avläsningen av *Wattenhöjden*. Temperaturen låg strax över fryspunkten, nattens täta snöfall hade avtagit men blötsnön yrde fortfarande omkring. Ännu hade inte mätningarna automatiserats (det skedde 1886) utan vattenståndet avlästes mot en pegel, en slags linjal som var fastsatt på kajkanten (på bilden ses en senare variant av pegel i Ystad hamn). Det enda sättet för Ystads fyrmästare att i detta kaos göra en rimlig uppskattning av det rådande vattenståndet torde ha varit att memorera till vilket trappsteg på fyrtornets stenfot som vattenytan nådde. Nästa dag snavade han sig fram till fyrtornet över allt timmer och bråte som lämnats kvar när vattnet dragit sig tillbaka. Två meter över medelvattenståndet skulle det visa sig ha varit dagen innan.

Vem var denne Carl Oscar Enebuske som så modigt var ute på piren denna stormiga onsdag 1872? Han föddes i Karlskrona 1818, där hans far Gustaf var överstyrman. 1852 flyttade Oscar med familj till Ystad, där han först står skriven som Lotsälderman. 1859 avancerade han till Fyrmästare och Hamnmästare och uppehöll denna tjänst fram till sin död 1880.

Allinge hamn på Bornholm efter stormen den 12-13 november 1872

Ystads inre 1924

Ute till havs utspelade sig tragedier. Skeppen var av enklare konstruktioner och det var vanligt att människor omkom till havs. Ett okänt antal segelfartyg befann sig plötsligt i full karriär sydvart i den nya vindens riktning, utan möjlighet att komma undan. Somliga slogs sönder mot Bornholms kuster, andra mot revlarna vid Falsterbo eller längs polska och tyska sandstränder - och hela 112 skepp i olika storlekar strandade längs kuststräckan söder om Köpenhamn.

Sammanlagt gick minst 200 fartyg under i tyska, danska och svenska farvatten den natten, i den värsta kombination av storm och stormflod som någonsin registrerats i södra Östersjön. Mer än 80 människor dog bara på Lolland och Falster. 8–9 meter höga vågor vält in över Bornholms *östkust* och förorsakade kraftiga materiella skador. Längs den tyska östersjökusten orsakade stormfloden minst 271 dödsfall, 2 800 byggnader förstördes och 15 000 människor förlorade sina hem.

I Abbekås, det lilla fiskeläget på Skånes sydkust, steg vattnet med 3,6 meter över det normala – fortfarande rekord i Sverige. I fiskeläget sveptes 32 hus bort med jättevågorna som kom indånande från Ystadshållet. På den tiden livnärde sig den fattiga befolkningen utmed kusten på fisket. Fiskeredskapen, de enkla fiskarstugorna och en mindre mängd husgeråd var allt de ägde. Båtar, vinterpotatis, husgeråd, odlingstäppor, träd och till och med själva jorden sögs ut i havet. Det

finns inga rapporter om dödsoffer. Sannolikt hade folk satt sig i säkerhet på andra sidan kustvägen redan när vattnet började stiga. Av 402 personer i fiskeläget blev 92 husvilla.

Även i det numera försvunna fiskeläget *Kalthus*, på Dybäcks ägor, drabbades av stormen. Dock verkade det som om husen klarade sig, men stormen gick hårt åt fiskeredskap och förråden av vinterpotatis. Det startades nödhjälpskommittéer på flera platser och det annonserades i dagspressen om hjälp till de drabbade. Godsägare Wallis på Dybäck var ordförande i en av kommittéerna, men för de fattiga Kalthusborna erbjöd han sig att ta ett personligt ansvar och ersätta dem ur egen ficka.

Backafloden är ingen unik händelse. I november 1867 drog en kraftig storm fram längs sydkusten och ute till havs. De friska vindarna från nordost nådde orkanstyrka. I Abbekås drabbades tre fiskare som var ute till sjöss, de slog runt med sin lilla båt och drunknade. I Skivarps församlings dödbok står dessa tre antecknade med *Omkom under storm på Östersjön* med dödsdag den 16 november.

Vid julorkanen 1902 dog 50 fiskare och kallbadhusen vid både Ribersborg, Sibbarp, Helsingborg norra, Mölle och Varberg förstördes. Även järnvägen Sillabanan mellan Limhamn och Malmö raserades. Nästa kraftiga storm inträffade vid nyår 1904, då drabbades Österlen av ett extremt högt havsvattenstånd.

I vårt eget mannaminne är det väl främst oktoberstormen 1967 vi minns. Då uppmättes en medelvind på 40 m/s på södra Öland, den observationen är fortfarande den högsta medelvind som registrerats vid en svensk station utanför fjällen. I Ystad uppmättes 34 m/s, vindmätaren i Smygehuk gick sönder innan den kom upp i 30 m/s. Höststormarna 1969 drabbade främst Göteborg och Stockholmsregionerna. I januari 2005 fällde stormen Gudrun 75 miljoner kubikmeter skog. Värst drabbat blev granplanteringarna i Norra Skåne, Halland, Blekinge och Småland.

Idag är det inte längre en fattig fiskarbefolkning som bor utmed kusten. Kustbefolkningen har ökat och låglänta områden har bebyggts så att tusentals hus idag riskerar att översvämmas och skadas ifall en liknande händelse skulle inträffa igen.

Viveca Kristiansen

Källor:

Anne Asplund, författare: *Abbekås - i forna dar*
Caroline Fredriksson, Lunds universitet: *Är vi redo för en ny Backaflod?*

DMI:s och SMHI:s hemsidor

Marianne Dahlén, författare: *Kalthus ett fiskeläge i Östra Vemmenhögs socken*

Svenska Fyrsällskapets hemsida

Skånska rekognoseringskartan – 1812-1820

När den Skånska rekognoseringskartan ritades på 1810-talet, ingick den i ett ambitiöst projekt. Det var Fältmättningsbrigaden (senare Ingenjörskåren respektive Topografiska kåren) inom militären som 1811 under ledning av Gustaf Wilhelm af Tibell startade en vetenskaplig kartering av Sverige. Förutom kartritningen så ingick även en detaljerad beskrivning av varje härad. Man började med Skåne, men när man 1820 inte hunnit med hela Skåne, lades projektet ner. De nordöstra delarna av Skåne hanns inte med.

Bakgrunden och inspirationen kom från Frankrike, där man under 1740-talet börjat att ge ut kartor grundade på noggranna geodetiska mätningar, där man täckt landet med ett astronomiskt bestämt triangelnät, som utgångspunkt för mätningarna. Ny krigföring krävde bättre kartor, och Napoleons krigföring och segrar hade visat på vikten av en tränad fältmättningskår, som lärt sig använda tidens alltmer tillförlitliga metoder inom kartografin.

Den 25 april 1812 utfärdades en utförlig instruktion för det kommande arbetet. En första uppgift inför den storskaliga kartläggningen av Skåne blev att skapa ett tillfredsställande geodetiskt underlag. Upprättandet av triangelnätet anförtroddes kapten Ulric Thersner, som under 1812 fastställde 54 punkter från Hallands Väderö till Munkberget vid Gladsax. Kartläggningsarbetet påbörjades samma år.

Kartorna som består av 106 kartblad finns utgivna i bokform, men är nu även digitaliserade, tillgängliga både på Riksarkivet, under *Topografiska kåren* C:14a, och på Länsstyrelsens i Skåne hemsida under *Samhälle>Kulturmiljö*.

Kartorna finns även att köpa från Föreningen DIS på en USB, som innehåller både de digitaliserade originalkartbladen och en uppsättning speciellt anpassad för programmet Disgen.

Hus och torp

Intressant är att förutom kyrkor, säterier och gårdar, så är även hus och torp markerade på kartan, och i beskrivningarna finns uppgift om hur många hus och torp det fanns i varje by.

Beskrivningarna

I instruktionerna ingick att göra detaljerade beskrivningar till kartan. De gjordes mellan åren 1812 och 1820 och är uppställda häradsvis och innehåller dels topografiska beskrivningar, gjorda av Fältmättningsbrigaden efter studier i fält, dels infordrade uppgifter från prästerskap, magistrater och fögderipersonal (kronofogdar och länsmän).

För varje härad och varje socken i häradet finns uppgifter om landskapets utseende, vattendrag, sjöar, skogar, kärr, jordmån, vägar, kvarnar, antal hemmantal, antal hus och torp samt statistiska uppgifter om folkmängd (män och kvinnor), öppen och odlad mark, utsäde per sädesslag, avkastning per satt korn/frö/potatis och antalet hästar, oxar, kor, ungboskap och får.

Materialet omfattade drygt 600 handskrivna sidor i folioformat. Beskrivningarna är transkriberade och finns tillgängliga på Länsstyrelsens i Skåne hemsida under *Samhälle>Kulturmiljö* i pdf-format, för nerladdning.

Torgny Larsson

Källa: *Beskrivningar till kartan*

Exempel på beskrivningar och förteckningar finns på nästa sida.

N^{ro} 8.

Förteckning öfver alla de i Bara Härad befintliga Säterier, Gårdar Bondhemman, Gatehus och Torp

Sochn Namn	By Namn	Antal			Anmärkning.
		Beböda Gårdar-	Bondgårdar	Torp och Hus.-	
Burlöf	Burlöf		5.	12	Prästegård bättre byggd. Bättre byggd. Frälse-
	Kronotorp	1.			
	Tågarp		9.	19.	
	Åkarp		13.	8.	
	Arlöfsgård	1			
	Arlöf		9.	24.	

Utdrag af Tabellerne för år 1815 från Landsförsamlingarne i Ljunits och Herrestads häraders Prosteri.

	folkmängden			Ungefärliga Tunnellands Talet af öppen jord	Huru stor del af öppna jorden sås	Korn afkastningen							Ungef. Antalet af Kreatur				
	Mankön	Quinkön	Summa			Råg	Hvete	Korn	Hafre	Blandsäd	Arter	Potä- ter	Hästar	Oxar	Kor	Ungboskap	får
Öja	121	112	233	1050	2/3	3		3	2				70	100	50	100	100
Hedeskoga	34	138	272	1050	2/3	3		3	2				30	40	40	80	100
Bjeresjö	350	379	729	1441	2/3	5		6	5	6	9	12	310	120	150	80	220
Stora Herrestad	380	384	764	2000	½	4	3	5	4	5	4	7	270	180	140	140	500
Borrige	59	61	120	480	½	4	3	5	4	4	4	8.	60	36	24	30	120
Tranås	316	290	606	800	¾	5	5	5	3	5	9	8	200	150	220	200	400
Högestad	173	150	323	700	2/3	4	6	5	4	5	9	12	200	180	70	90	300
Baldringe	213	181	394	460	2/3	4	6	5	3	5	8	10	320	200	90	120	300
Söfvestad	486	411	897	2130	2/3	5	6	5	4			4	363	308	162	228	583

Utdrag af 1815 års Tabeller för Burlöfs Sockn och Pastorat i Bara Härad och Malmö Län, samt Lunds Stift.

Folkmängden 883
 Ungefärl. Tunnel: öppen Jord 2700
 deraf besås 3/4
 Afkastning af Råg 7de kornet
 Dito Hwete 9de Dito
 Dito Korn 8de Dito
 Dito Hafre 6te Dito
 Dito Blandsäd 5te Dito
 Dito Ärtor 6te Dito
 Dito Potäter 10de Dito

Ungefärl. antalet af Kreatur
 Hästar 250
 Oxar 200
 Kor 150
 Ungboskap 130
 Får 300

Burlöf d. 15. Sept. 1816.
 Lars Frost
 Past. Loci

God Jul & Gott Nytt År
 önskar Diskutabelt
 alla DIS Syds
 medlemmar

Hittebarnet på Drottningholm

Under Genealogiska förenings digitala historiedag den 15 oktober fanns det flera föredrag att lyssna på. Jag fastnade för ett med titeln *Att läsa husförhör på bredden*. Föredragshållare var Anna Götling, professor i historia

vid Stockholms universitet. Hennes specialområde är mikrohistoria. Hon är inte släktforskare ännu, d.v.s. forskat på sin egen släkt, men det tänker hon börja med.

Mikrohistoria som ämnesområde växte fram i Italien under 1970-talet, berättade hon. I mikrohistoria behandlas den lilla historien i det större historiska sammanhanget och individerna uppträder som självständiga aktörer. Man visar en öppenhet för olika källmaterial och använder sig av lokalsamhället i källor och litteratur samt besöker aktuella platser.

Hittebarnet på Drottningholm hette August Theodor Blomquist och levde mellan 1854 och 1941. Enligt nutida släktingar hade August Theodor, som tidigt blev föräldralös, vuxit upp på Drottningholms slott, och hade kanhända förnäma styvföräldrar. Anna Götling tog sig an uppgiften att kontrollera om släktingarnas uppgifter var riktiga. Källorna till August Theodors liv har hon funnit i ett brev som skrevs på hans ålderdom, sentida fotografier men framför allt i kyrkoböckerna, särskilt husförhörlängder.

Anna har hittat uppgifter om August Theodor i Död- och begravningsboken i Bromma församling. Pojkens far hette Bror Petter Blomquist, statare vid Ulfunda som dog i lungsjuka den 1 maj 1860. Modern hette Maria Charlotta Rydgren och dog året efter. Hon kallas då änka och dog i kronisk njursjuka. Föräldrarna blev 35 respektive 31 år. Gossen blev alltså föräldralös vid sex års ålder.

Anna ställde sig frågan *Vem tog hand om en föräldralös sexåring i 1860-talets Bromma?* Vad fanns det för omsorg på den tiden? Släktingar eller faddrar kunde ta sig an ett föräldralöst barn och i städerna fanns barnhus och barnhem. På landet kunde man bli fosterbarn, komma i rotegång, hamna på fattigstugan eller rent av utauktioneras till lägstbjudande. Rotegången förbjöds 1847 och utauktionering av barn skedde inte i alla församlingar.

Gossen föddes som statarbarn i Hogsta i Lovö församling där han vistades till 1858 varefter föräldrarna flyttade med honom till Ulfunda slott i Bromma församling 1860. Enligt husförhör i Lovö 1861-65 blev August Theodor sockenbarn i Lovö församling.

Ett sockenbarn var socknens ansvar och placeringen fungerade som ett fosterhem för barnet. En tid var hans fosterfar en båtsman. Anna har funnit en kyrkoherde

på Lovö Anders Mellander (1802-1889). I husförhörlängder och kyrkans räkenskaper framgår att han visade stora omsorger om församlingens sockenbarn och fosterbarn.

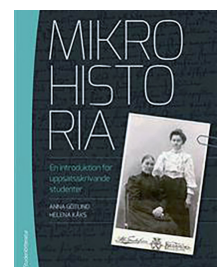
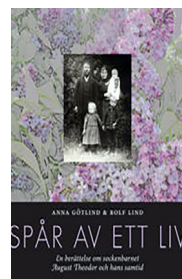
August Theodor var skolpojke på Drottningholmsmalmen i Lovö församling. Det framgår av husförhörlängder och skolrådshandlingar. Senare utbildade han sig till smed, liksom en av sina fosterfäder. Han blev gårdssmed i Säbyholm i Lossa församling på 1890-talet och därefter bondesmed i Sänga församling 1900 vilket framgår av församlingsböcker. Han är då gift och har fem barn.

August Theodor levde under några år av sitt liv på Lovö där Drottningholms slott ligger och han gick i skolan på Drottningholmsmalmen som ligger granne med slottet, men Anna har inte funnit någon sanning i att gossen skulle varit fosterbarn på slottet, som nutida ättlingar trodde. Det får förbli en familjeskröna.

Anna sammanfattade sitt föredrag att med ett mikrohistoriskt betraktelsesätt kan man få nya perspektiv på den stora historien och visa på komplexiteten i den. Den tar fram nyanser, mångfald och alternativa berättelser. Den synliggör obemärkta människors liv och deras konkreta livsöden gör historien levande.

För den som vill läsa mera om August Theodor har Anna Götling skrivit en bok *Spår av ett liv*. Hon har också skrivit en lärobok, *Mikrohistoria*.

Mats J Larsson

Skånes Släktforskarförbund presenterar:

Månadsföredrag våren 2023

Nyttiga forskartips och spännande fakta utlovas. Alla föredragen hålls kl 19–20, plus frågestund. Föredragen körs i Zoom – priset är 50 kr för medlemmar och 80 kr för övriga.

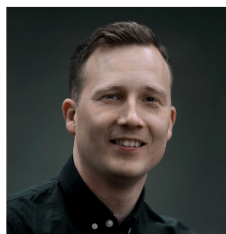
18 januari

Lena Norberg
Historiska kartor

15 februari

Claus Lippold
Centrala soldatregistret

15 mars

Fredrik Mejster
Lös släktgator med DNA

15 april

Temadag på ACS i Lund

Anmälningsblankett finns på förbundets hemsida c:a en månad i förväg, ett föredrag i taget www.sgfm.se

Redaktör för DISkutabelt sökes!

Brinner du för kommunikation och släktforskning?

DIS Syd söker Dig som tycker det är intressant och roligt att skriva och sköta en tidning på ideell basis. Du får gärna ha ett journalistiskt sinne och vara intresserad av släktforskning.

Vi söker en efterträdare till vår redaktör som lämnar sitt uppdrag vid årsskiftet.

Välkommen att kontakta ordföranden i DIS Syd

Viveca Kristiansen, 073-833 24 64, e-post: viveca@dis-syd.se

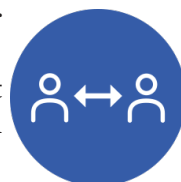
UPPTÄCK DISBYT

**Upptäck den stora släktdatabasen med ca 70 procent
av Sveriges historiska befolkning sedan 1500-talet**

Databasen består av över 32 miljoner personposter med 62 miljoner händelser och 25 tusen platser kopplade till dem. Disbyt är uppbyggd av släktforskare (medlemmar i föreningen DIS) som har skickat in utdrag från sina släktforskarprogram. Varje post innehåller uppgifter om namn, församling och årtal för händelser som född, gift och död men även andra händelser.

Alla medlemmar kan bidra till Disbyt – och alla andra kan söka i databasen. Om du är medlem och skickar in ett utdrag till Disbyt så får du se fler uppgifter. Genom Disbyt kan du också få möjlighet att knyta kontakter och byta uppgifter med andra släktforskare som forskar på samma personer som du.

Varför inte ägna någon av mellandagarna åt Disbyt och skicka in ett nytt utdrag och på så sätt ge dig själv en present på nya året. Läs mer om Disbyt på föreningen DIS hemsida dis.se/disbyt.

Saxade tips & notiser

Dödboken på nätet

Registreringsarbetet pågår för nästa version av dödboken, *Sveriges dödbok 9*. Den skall omfatta de som avlidit i Sverige 1815-2022 och planeras vara klar till november 2023.

Projektledaren Anders Berg meddelar att redan i oktober i år var 80 procent av församlingarna klara. Nyheten med denna version att den troligtvis kommer att släppas även som en abonnemangstjänst på nätet, på Rötters hemsida (*Källa: Rötter, Sveriges släktforskarförbunds hemsida*).

Kursledarakademien

Över 200 personer har gått på Sveriges Släktforskarförbunds kursledarutbildning, och för att skapa ett forum för dessa att utbyta erfarenheter och utveckla sig vidare startade förbundet Kursledarakademien. Den ger oss möjligheter att som kursledare få diskutera och hjälpa varandra i pedagogikfrågor och annat som kommer upp i samband med att man håller släktforskarkurser, men även möjlighet att ta del av intressanta föredrag i lite smalare ämnen eller om nyheter inom området.

Jag blev inbjuden och gick med i februari 2022, och har varit med på föredrag i maj (*Gårdsforskning*) och november (*Nattmän*), och nästa träff i december kommer att handla om judisk släktforskning. Det är förbundsordförande Viktoria Jonasson som organiserar aktiviteterna. Även om man haft lite tekniska problem, har det varit bra information och givande diskussioner (*Källa: Förbundets föreningsinformation, februari 2022*). TL

Trackuback

Vid Genealogiska föreningens digitala temadag den 15 oktober med temat *Historia för släktforskare* medverkade Per Filipsson och berättade om släktforskningsprogrammet *Trackuback*.

Trackuback

Det här kan du bl.a. göra med Trackuback; Se dina förfäder i ett stort detaljerat släkträd med alla raka linjer samtidigt, gå runt i historiska kartor och se vad som hänt runt din familjs platser, utforska tidslinjer för att sätta din personliga historia i perspektiv, importera din befintliga släktforskning enkelt samt ta del av historier, händelser, källmaterial och arkeologi och mycket annat i kartorna.

Trackuback erbjuder en fyradagars provperiod. För mera information se *trackuback.com*, där det finns instruktioner och prislista.

Sveriges historia för släktforskare

Alla som släktforskar vet att kyrkbokens magra notiser väcker fler frågor än de ger svar. Det är så mycket mer vi vill veta om hur släktingar bodde, arbetade och reste, vad de åt, var på den sociala skalan de stod, vilken skolgång de kan ha haft eller vilka politiska rättigheter de åtnjöt.

Boken tar vid där de gamla längderna slutar och försöker besvara denna typ av frågor, som för oss närmare våra anfäders och anmödrars liv. Samtidigt placeras de i ett större sammanhang. Boken spänner över sju hundra år av vår historia, men liksom släktforskaren börjar den i det nära förflutna och söker sig allt längre bakåt så långt som källorna brukar kunna föra släktforskaren.

Sveriges historia för släktforskare är det oundgängliga komplementet för den som är nyfiken på sina släktingars omständigheter men är också till nytta för alla kulturhistoriskt intresserade. Den är skriven av Roger Axelsson, Carin Bergström, Carl Henrik Carlsson och Sofia Ling, som inte bara är experter på sina respektive epoker utan också erfarna släktforskare själva (*finns i Rötterbokhandeln*).

Riksföreningarnas släktforskardag

Notera den 11 februari 2023 i kalendern. Då äger Riksföreningarnas släktforskardag rum igen. Programmet är inte fastställt ännu, men dagen kommer som tidigare år genomföras digitalt. Arrangörer är Genealogiska föreningen – GF. I övrigt medverkar Föreningen DIS, Föreningen för smedsläktforskning – FFS, Judiska släktforskningsföreningen i Sverige, Svenska Släktakademien och Sällskapet Vallonättlingar (*genealogi.net/gf-evenemang/*).

Tusen år i Uppåkra

Redaktören som är född och uppvuxen i Uppåkra kan naturligtvis inte låta bli att tipsa om boken *Tusen år i Uppåkra*. I boken berättar Dick Harrison, professor i historia i Lund, om just Lunds föregångare. Om staden som försvann och föll i glömska och ger samtidigt en levande bild av livet i Norden, så som det såg ut på sagornas och hjältedikternas tid - från förromersk järnålder till vikingatid.

Saxade tips & notiser

Torgny i Släkthistoria

I nummer 12 av tidskriften *Släkthistoria* finns en tre sidor lång intervju med DIS Syds fadder Torgny Larsson, även skribent i denna tidning. Artikeln har skrivits av Cecilia Sandbring och i den behandlas att Torgny utsågs till *Årets eldsjäl 2021* av Sveriges Släktforskarförbund på förslag av DIS Syd. Torgny brinner för att använda digitala hjälpmedel i föreningsarbete och forskning, framgår det av artikeln.

Genombrottet blir Netflixserie

Släktforskning blir för första gången huvudtemat för en svenskproducerad tv-serie. Boken *Genombrottet*, skriven av Peter Sjölund och Anna Brodin, blir drama-serie på Netflix.

En stor nyhet på kultur och nöjessidorna är att släktforskaren Peter Sjölund och journalisten Anna Brodins bok *Genombrottet* blir dramaserie på Netflix. I boken berättar de om hur det gick till när det omtalade dubbelmordet i Linköping efter 16 år till slut löstes med hjälp av DNA-släktforskning (*källa Rötter*).

Högseröd och Hammarlunda

Eslöv-Höör Släkt- och folklivs-forskare (www.esff.se) tillhandahåller till sina medlemmar kyrkoboksavskrifter och namnregister för församlingarna inom Eslöv och Höörs kommuner samt rekonstruktioner av böckerna i Högseröd och Hammarlunda församlingar. Just Högseröd och Hammarlundas rekonstruktioner är värdefulla, då kyrkböckerna har förstörts på grund av brand. Register, avskrifter och hel del annat material säljs som ett USB-minne (*på bilden ses Högseröds kyrka*).

Släktforskare i Sölvesborg med omnejd

Sölvesborgs släktforskarförening har många aktiviteter på gång. Detta är föreningen för dig som vill komma igång med släktforskning.

Onsdagar har man släktforskarkvällar hos Studieförbundet Vuxenskolan mellan 17.00-19.00 där man kan få hjälp att komma igång och prova på släktforskning. Datorer och register finns att tillgå för sökningar.

Är man medlem så kan man måndagar mellan 9.00-12.00 besöka släktforskarlokalen i Nakterhuset Där finns de register och datorer som behövs, samt hjälp

att tillgå från erfarna släktforskare. Här brukar också finnas en Disgenfadder på plats om man behöver hjälp med Disgen.

Föreningen har också ett nära samarbete med Bro-mölla Släktforskarförening när det gäller studiecirkel och föredrag. Till våren planeras både grundläggande DNA och fortsättning i att tolka DNA-resultat samt läsning av gammal text. Föreningen fick också motta Sölvesborgs kommuns kulturpris för 2022. För mer info och tider gå in på www.sbg-anor.se.

Båtsmän i släkten?

Kolla in Blekinge Släktforskarförenings båtsmansregister. Du hittar det på www.blekingesf.se.

Här finns också lite historia om båtsmännen och det var från början bara ett fåtal som kom från Blekinge. De flesta kom från Finska kuststäder, kustnära sockar i Norrland och städer i mellersta och södra Sverige. Eftersom Skåne, Blekinge och Halland var erövrade danska provinser så ansågs inte invånarna där tillförlitliga nog att ta tjänst inom kronan. Finland var ju på denna tid en del av Sverige.

Det finns också en del andra register som är tillgängliga på denna hemsida. *Stenhuggarregistret*, *Skepps-gosseregistret* och *Attestregistret* för att nämna några. Något som också kan vara spännande är *Barbros sida*. Här kan du ta del av livet som det var förr.

Släkt på Lister?

Då skall du kolla in Släktdatabas Listerlandet (*db.lister-gen.se*). Det är en mycket bra databas med källhänvisningar. Här finns också länkar till andra resurser i området under kompletterande databaser. Här kan man söka på namn, platser och media. En mycket bra resurs med kartfunktion. Här finns också länkar till andra resurser för oss som släktforskar i västra Blekinge.

AnEken erbjuder kurser och föredrag

Ewa Runesdotter är en erfaren släktforskare med bas i Kristianstad som erbjuder digitala kurser och föredrag med släktforskningsanknytning. Programmet är inte fastställt för våren 2023 ännu men ta för vana att gå in på sidan Aneken.se och se vad som erbjuds. Ewa samarbetar med Studieförbundet Vuxenskolan i Kristianstad och erbjuder där traditionella släktforskningskurser.

ÅRSMÖTE DIS Syd

2023-03-26

Plats: Inte bestämd ännu

Föredragshållare: Inte bestämd ännu

Tid: 13.00 -16.00

SLÄKTFORSKNINGENS DAG

2023-01-21

Anordnas på flera orter i Blekinge, Halland och Skåne.

I år är det inget särskilt tema.

HALMSTAD

DIS-träff

2023-02-18

Tid: 13.00-16.00

Plats: Släktforskarföreningens lokal i Halmstad

Tema: Riksarkivets digitala forskarsal och nyheter i Disgen med Torgny Larsson och Anders Lindberg

Pris: 50 kr, fika ingår

Anmälan: Anders Lindberg, anders.lindberg@dis-syd.se 0708-39 79 08 eller info@hallandsslaktforskare.se 035-12 82 72.

HELSINGBORG

Disgenhjälp på plats

2023-01-16 och 2023-04-13

Tid: 09.30-12 (båda dagarna)

Plats: Föreningslokalen på Stadsarkivet

Tema: Har du problem med Disgen? Vill du ha hjälp att installera, kontrollera databasen, säkerhetskopiera eller annan handledning? Ta med egen dator eller säkerhetskopior av databasen. Sonja Månsson och Sven Kylefors finns på plats.

Anmälan: Sonja Månsson sonja.mansson@gmail.com, 070 55 60 403.

DIS gör din släktforskning enklare

2023-02-28

Tid: 09.30-11

Plats: Föreningslokalen på Stadsarkivet

Tema: Informationsmöte för att presentera släktforskningsverktyget Disgen med Sven Kylefors

Anmälan: Sven Kylefors, sven@dis-syd.se 070 329 73 45.

Bilder i Disgen - introduktion

2023-02-15

Tid: 09.30-11.30

Plats: Föreningslokalen på Stadsarkivet

Tema: Enkel bildhantering i Disgen, lägga in bilder och dokument. Tips för Dg-Pic-mappen. Ta med dator. Anmälan: Sven Kylefors, sven@dis-syd.se 070 329 73 45.

KLIPPAN

Hjälp med Disgen

Tisdagar jämna veckor 10/1 – 16/5 kl. 17.30 – 21.00.

Vi hjälper dig med dina frågor om Disgen, Disbyt, kartor och bilder i Disgen m.m.

Plats: Åsbo Släkt- och Folklivsforskarens släktforskarjour i deras lokal på Sågen, Ängelholmsgatan 7.

Frågor: Lena Ringbrant Ekelund lena@dis-syd.se

En introduktion till Disgen

En kurs på tre kursdagar Anmäl ditt intresse till Bengt Johansson bengt.johansson@dis-syd.se så får du en inbjudan när kursdagarna är bestämda.

Bilder i Disgen

En kurs på tre kursdagar. Anmäl ditt intresse till Lena Ringbrant Ekelund lena@dis-syd.se så får du en inbjudan när kursdagarna är bestämda.

RONNEBY

Disgenträffar

2023-01-21, 2023-02-18, 2023-03-18 och 2023-04-15

Tid: 10.00-13.30

Plats: ABF:s lokaler på Kungsgatan 2

Kontaktperson: Bo Lundgren, bo@dis-syd.se, 0735-28 88 25. Ingen anmälan. Fika: självkostnadspris.

Tema: att komma igång med Disgen 2023. Arrangemangen genomförs i samarbete med ABF.

Grunderna i Disgen Ronneby

Vi planerar för en studiecirkel under våren 2023 om grunderna i Disgen tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan i Ronneby. Vi hjälper dig med att ladda ner Disgen och vid behov konvertera från Disgen 8 vid första träffen. Det blir 4-5 träffar och du använder egen dator. Plats: Studieförbundet Vuxenskolan, Västra Torgatan 7, Ronneby. För medlemmar är cirkeln gratis. Kontaktperson; Staffan Knös; staffan@dis-syd.se, 070-595 13 38.

SÖLVESBORG

Disgenträffar

2023-01-29, 2023-02-26, 2023-03-19 och 2023-04-23

Tid: 16.00-19.00

Plats: ABF:s lokaler Nakterhuset, Banks väg 6

Kontaktperson: Bo Lundgren, bo@dis-syd.se, 0735-28 88 25. Ingen anmälan. Fika: självkostnadspris.

Tema: att komma igång med Disgen 2023. Arrangemangen genomförs i samarbete med ABF.

YSTAD

DIS-träffar

Plats: Studieförbundets lokal, Lilla Västergatan 30

Tid: 19.00 – 21.00

Fika: självkostnadspris

Anmälan: senast dagen före träffen via formulär på vår hemsida www.dis-syd.se.

2023-01-09

Tema: Grunderna i Disgen. För nya användare, men även för dig som vill repetera grundfunktionerna i programmet. Anders Larsson och Viveca Kristiansen handleder.

2023-02-13

Tema: Disbyt. Vårt Disbytombud Kent Hektor led-sagar oss i Disbyts funktioner. Hur gör men Disbytutdrag ur Disgen och andra släktforskningsprogram. Tag med din dator så hjälper vi dig att göra ett disbytutdrag.

2023-03-13

Tema: Nyheter i Disgen 2023. Vad är nytt och förbättrat i den senaste Disgenversionen. Anders Larsson och Viveca Kristiansen handleder.

2023-05-08

Tema: Kontrollera din släktforskning. Kontrollera dubletter och notiser med hjälp av de inbyggda kontrollerna i Disgen. Anders Larsson och Viveca Kristiansen handleder.

DIGITALA DISTRÄFFAR

Nyheter i Disgen 2023, träffar med Zoom

2023-01-17 kl. 19-21

2023-01-31 kl. 15-17

Torgny Larsson presenterar nyheterna i Disgen 2023. I övrigt medverkar Magnus Hellblom och Anders Lindberg. Obligatorisk anmälan senast dagen före träffen via vår hemsida www.dis-syd.se. Kontaktperson Anders Lindberg, anders.lindberg@dis-syd.se.

Släktforskning - Teknik, träffar med Zoom

2023-02-14 kl. 15-17. Tema: Riksarkivets forskarsal

2023-03-14 kl. 15-17. Tema: Lantmäteriet och kartor

2023-04-18 kl. 15-17. Tema: Gedcom mellan program

2023-05-16 kl. 15-17. Tema: Emigrationen

Obligatorisk anmälan senast dagen före träffen via vår hemsida www.dis-syd.se. Kontaktperson Anders Lindberg, anders.lindberg@dis-syd.se.

Digitala träffar med Blekingegruppen

Under våren 2023 fortsätter vi med våra digitala Disgenträffar via Skype, ca. en gång per månad. Varje träff har vi en frågestund och sedan behandlas något eller några avsnitt i Disgen. Varje träff är max 2 timmar. Är du intresserad att delta? Hör av dig till Staffan Knös; staffan@dis-syd.se, 070-595 13 38.

Digitala bild och kartkurser med Zoom

Lena Ringbrant Ekelund håller digitala bild- och kartkurser på Zoom. Alla kurserna är gratis och består av fyra kursdagar.

Anmäl ditt intresse till lena@dis-syd.se så får du en inbjudan när det är dags för en ny kurs. Följande kurser kan du anmäla dig till:

Grundläggande bild- och kartkurs

Kartkurs fortsättning och

Bildbehandling i gratisprogrammet PhotoFiltre 7.

Klicka på din församling och du får direktgång till allt material som vi samlat om just den församlingen – på ett och samma ställe. En förutsättning för att kunna använda Hallands Släktforskarförning och inloggad i vår Medlemsportal (gratis för medlemmar).

Visste du att ...

... i vår Medlemsportal finns en församlingssida för varje socken med ALLT en halländsk släktforskare behöver

Hallands Släktforskarförning
Föreningen med den unika Medlemsportalen som ingår i medlemsavgiften
www.hallandsslaktforskare.se

Hallands Släktforskarförning 1982 - 40 år - 2022

Begränsad eftersändning

Vid definitiv eftersändning retur
med den nya adressen till:

DIS Syd
Porfyrvägen 20
224 78 Lund

B PP Sverige, Port Payé

Styrelse

Ordförande

Viveca Kristiansen
Sjövägen 3
274 54 Skivarp
0738-33 24 64
viveca@dis-syd.se

Vice ordförande

Lena Ringbrant Ekelund
Kamrersgatan 17
264 31 Klippan
070-232 00 79
lena@dis-syd.se

Kassör

Nicklas Ljungström
Repslagaregatan 18 C
271 52 Ystad
070-650 20 01
nicklas@dis-syd.se

Sekreterare och Redaktör

Mats J Larsson
Major Nilssonsgatan 4 B
217 52 Malmö
0703-72 75 01
mats@dis-syd.se

Utbildningsansvarig

Anders Lindberg
Luzernvägen 1 D
227 38 Lund
0708-39 79 08
anders.lindberg@dis-syd.se

Webbmaster

Lars Åke Sellberg
Husmansvägen 10
227 38 Lund
070-587 39 68
larsake@dis-syd.se

Ledamot

Bo Lundgren
Tosteborgavägen 11
295 73 Nymölla
0735-28 88 25
bo@dis-syd.se

Ledamot

Magnus Hellblom
Soldat Bohms gata 13
226 51 Lund
0733-36 01 02
magnus@dis-syd.se

Ledamot

Staffan Knös
Kungsgatan 34 B
372 37 Ronneby
070-595 13 38
staffan@dis-syd.se

Faddrar

Disgen

Anders Larsson
Mellang 3 A lgh 1103
233 32 Svedala
anders@dis-syd.se

Disgen

Arne Sörlöv
Norra Alnaryd 216
370 33 Tving
0721-50 53 33
arne.s@dis-syd.se

Disgen

Bengt Johansson
Gullvivevägen 10
264 71 Östra Ljungby
070-648 07 11
bengt.johansson@dis-syd.se

Disgen

Bengt Kjöllnerström
Östra Vallgatan 41
223 61 Lund
070-270 39 44
bengt@dis-syd.se

Disgen

Bo Lundgren
Tosteborgavägen 11
295 73 Nymölla
0735-28 88 25
bo@dis-syd.se

Disgen

Carl Strandberg
Strandpromenaden 20
234 39 Lomma
0705-94 27 75
carl@dis-syd.se

Disgen

Magnus Hellblom
Soldat Bohms gata 13
226 51 Lund
0733-36 01 02
magnus@dis-syd.se

Disgen

Staffan Knös
Kungsgatan 34 B
372 37 Ronneby
070-595 13 38
staffan@dis-syd.se

Disgen

Sven Kylefors
Kantorsgatan 22
254 51 Helsingborg
070-329 73 45
sven@dis-syd.se

Disgen

Torgny Larsson
Östra Hyllievägen 17
216 21 Malmö
0707-41 40 18
torgny@dis-syd.se

Karthantering och Disgen

Lena Ringbrant Ekelund
Kamrersgatan 17
264 31 Klippan
070-232 00 79
lena@dis-syd.se

Min Släkt

Lotta Sörensen
Nexövägen 27 C
294 35 Sölvesborg
0760-14 12 62
lotta@dis-syd.se

Övriga funktionärer

Valberedning samman- kallande

Ingemar Odenbrand
Rudeboksvägen 365
226 55 Lund
070-317 74 77
ingemar@dis-syd.se

Revisorer

Tommy Göransson
Säbstigen 3
274 32 Skurup
070-328 40 41
tommy@dis-syd.se

Bengt Johansson
Gullvivevägen 10
264 71 Östra Ljungby
070-648 07 11
bengt.johansson@dis-syd.se

Disbytombud

Kent Hektor
Götgängen 18
271 44 Ystad
0707-53 02 01
kent@dis-syd.se

Hedersordförande

Jan Nilsson
Lagerlöfs väg 14
245 32 Staffanstorp
0767-89 57 88